

Από τη Ρωσία με αγάπη...: Ρεσιτάλ Γεράκη/Παληού – Γκαλά Μαριϊνσκυ – «Μοσχοβίτικη» συναυλία ΚΟΑ

2 Δεκεμβρίου 2016

Συντάκτης: Ευτύχιος Δ. Χωριατάκης

Τρεις μουσικές εκδηλώσεις που έλαβαν χώρα σε διάστημα μόλις μιας εβδομάδας, μεταξύ 31/10 και 7/11, ήλθαν να μας θυμίσουν τον φετινό εορτασμό 200 χρόνων ελληνορωσικής φιλίας. Παρότι οι εκπλήξεις και τα ωραιότερα προγράμματα δεν ήλθαν από εκεί που θα ανέμενε κανείς, το φιλόμουσο κοινό πήρε μια καλή πρώτη γεύση του εύρους και της γοητείας της ρωσικής μουσικής.

Από το ρεσιτάλ με έργα Ρώσων & Σοβιετικών συνθετών για φλάουτο και πιάνο που έδωσαν η φλαουτίστα Ναταλία Γεράκη και ο πιανίστας Απόστολος Παληός στην «Αίθουσα Χρ. Λαμπράκης» του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών (7/11)

Στο πλαίσιο του νέου κύκλου μουσικής δωματίου του Μεγάρου με τίτλο «Από τη Ρωσία με αγάπη», η φλαουτίστα Ναταλία Γεράκη και ο πιανίστας Απόστολος Παληός χάρισαν στις 7/11 («Αίθουσα Δημήτρης Μητρόπουλος») ένα ασύνηθες, αλλά εξαιρετικά ενδιαφέρον «απόσταγμα» έργων για φλάουτο και πιάνο Ρώσων και Σοβιετικών συνθετών. Ασύνηθες γιατί, δεδομένης της περιορισμένης έκτασης της σχετικής εργογραφίας, πλην της 2ης Σονάτας του Προκόφιεφ, τα υπόλοιπα κομμάτια του προγράμματος αποτέλεσαν διασκευές/μεταγραφές για φλάουτο/πιάνο ορχηστρικών ή οπερατικών συνθέσεων.

Εξαιρετικά ενδιαφέρον γιατί έδωσε μια ακριβέστατη εικόνα του λυρισμού και του πάθους, με τα οποία ανέκαθεν συνδεόταν η ρωσική ψυχή: από τη μελαγχολία της *Άριας του Λένσκι* από τον *Ευγένιο Ονιέγκιν* του Τσαϊκόφσκι μέχρι την εξωπική, οριενταλίζουσα σαγήνη του τραγουδιού του αηδονιού από την ομότιπλη όπερα του Στραβίνσκυ, και από την μπολιασμένη με παραδοσιακά λαϊκά/αρμενικά ακούσματα, πλούσια σε ηχοχρώματα και ρυθμούς μουσική για σκηνή και μπαλέτο του Χατσατουριάν (γοητευτικός χορευτικός λικνισμός του *Βαλς* από τη *Μασκαράτα*, πληθωρικό συναίσθημα του *Adagio του Σπάρτακου* και της *Φρυγίας* από τον *Σπάρτακο*, ηρωικός *Χορός των σπαθιών* από την *Γκαϊανέ*) μέχρι την πολιτιστική, νεοκλασικίζουσα *Σουίτα σε παλαιό ύφος* του εικονοκλάστη Σνίτκε, ένας ολόκληρος αιώνας ρωσικής μουσικής δημιουργίας προβλήθηκε γλαφυρά και με συνέπεια.

Όσο κι αν η χώρα μας διαθέτει πολλούς και καλούς φλαουτίστες, ελάχιστοι αναμετρώνται, όπως η Γεράκη, με τη σολιστική προβολή του ρεπερτορίου για το συγκεκριμένο όργανο. Σε ένα πρόγραμμα αξιώσεων, που ενίοτε την έφερε στα όριά της, η εκλεκτή σολίστ με τον καλαίσθητο ήχο και την στέρεη τεχνική, έμεινε συγκεντρωμένη και ανέδειξε με καλό γούστο και συναίσθηση του ύφους τη διακριτή ταυτότητα κάθε κομματιού. Κράτησε δε αρκετές δυνάμεις, ώστε να κλείσει τη βραδιά με μίαν ισορροπημένη ανάγνωση της περίφημης *2ης Σονάτας* του Προκόφιεφ, που δικαίωσε τα πολλά πρόσωπα του συνθέτη (νεοκλασικό - λυρικό/μελωδικό - ειρωνικό - μοντερνιστικό) σε άψογο διάλογο –άλλοτε αγαστής συνοδοιπορίας, άλλοτε μεγάλης έντασης– με το πιάνο του Παληού.

Για τον σημαντικό αυτό πιανίστα, τα λόγια περιπετούν. Οι εγνωσμένες αξίας επιδόσεις του στον ρομαντισμό εξηγούν τη θαυμάσια απόδοση των δύο εμβόλιμων σύντομων πιανιστικών κομματιών, της μεταγραφής για σόλο πιάνο του τραγουδιού *Ο Κορυδαλλός* του Γκλίνκα και της *Ελεγείας αρ. 1* από τα *Κομμάτια-Φαντασίες* του Ραχμάνινοφ, αληθινά υποδείγματα γραμμής, αφήγησης και συναισθηματικής ευγένειας!

Ένα μέρος του ρεσιτάλ θα περιληφθεί και στην επόμενη εμφάνιση του ντούο Γεράκη/Παληού (που –ελπίζουμε ότι– ήλθε για να μείνει!) στο Θέατρο του «Ίδρύματος Μιχάλης Κακογιάννης» (28/12), όπου μουσικά αριστουργήματα Ρώσων/Σοβιετικών συνθετών θα ντύσουν χαρακτηριστικά αποσπάσματα του -βασισμένου στο ομότιτλο θεατρικό του Τσέχοφ- κινηματογραφικού «Βυσσινόκηπου» του Κακογιάννη. Μην τη χάσετε...

Ο Σλοβένος Ούρος Λάγιοβιτς και η Ελληνίδα πιανίστα Θεοδοσία Ντόκου, αρχιμουσικός και σολίστ αντίστοιχα στη συναυλία της ΚΟΑ στις 4/11

Τρεις μέρες νωρίτερα (4/11), στην «Αίθουσα Χρ. Λαμπράκης» του Μεγάλου Μουσικής, η Κρατική Ορχήστρα Αθηνών έδωσε και αυτή μία συναυλία με έργα Ρώσων και Σοβιετικών συνθετών με τίτλο «Οι πόλεις της μουσικής – Μόσχα», που ήταν αφιερωμένη στα 400 χρόνια από το θάνατο του Σαίξπηρ! Ο εκ πρώτης όψεως παράδοξος συνδυασμός εξηγείται από το γεγονός ότι δύο από τα έργα του προγράμματος ήσαν εμπνευσμένα από κλασικά σαιξπηρικά αριστουργήματα, την *Τρικυμία* και το *Ρωμαίος και Ιουλιέττα* αντίστοιχα. Τη συναυλία διηύθυνε ο εμπειρότατος Σλοβένος αρχιμουσικός ο Ούρος Λάγιοβιτς.

Στη σχετικά σπάνια παιζόμενη συμφωνική φαντασία του Τσαϊκόφσκι *Η Τρικυμία*, ο Λάγιοβιτς διασφάλισε καλή προβολή της πληθωρικής ενορχήστρωσης με ωραία εκτύλιξη της αφήγησης (από το ατμοσφαιρικό ξεκίνημα μέχρι το θεαλλώδες φινάλε), που φώτισε ανάγλυφα πρόσωπα, γεγονότα και διαθέσεις του έργου. Παρά την εγγενή αδυναμία των εγχόρδων να αποδώσουν τη μελωδικότητα της ρομαντικής γραφής και τις κάπως αδρομερείς διακυμάνσεις δυναμικής, η ορχήστρα επέδειξε σβέλτα αντανακλαστικά, προσφέροντας μίαν αξιοπρεπέστατη ερμηνεία.

Οι ίδιες ατέλειες υπονόμισαν κάπως και την εκτέλεση της 2ης ορχηστρικής Σουίτας που ο Προκόφιεφ σχηματοποίησε με αποσπάσματα από το περίφημο μπαλέτο του *Ρωμαίος και Ιουλιέττα*. Όμως, μολονότι η προσέγγιση υπήρξε περισσότερο συμφωνική από ότι χορευτική, ο Λάγιοβιτς είχε σαφή αντίληψη του κάθε επεισοδίου, αναδεικνύοντας και το διαφορετικό μουσικό χαρακτήρα και την ιδιαίτερη δραματουργία ενός εκάστου!

Άλλοτε λυρική, άλλοτε βίαιη, η εμπνευσμένη διεύθυνσή του κράτησε αμείωτη την προσοχή του ακροατηρίου.

Ενδιάμεσα, είχαμε την ευκαιρία να απολαύσουμε, μετά από πολλά χρόνια, την πιανίστα Θεοδοσία Ντόκου στο *Κοντσέρτο για πιάνο αρ. 2* του Σοστακόβιτς. Προστατευόμενη της μυθικής Μάρθας Άργκεριχ, η ικανότατη Ροδίτισσα σολίστ κάνει μία επιτυχημένη διεθνή σταδιοδρομία. Το γεμάτο νεανική φρεσκάδα, γλυκύτητα και αισιοδοξία, αλλά μάλλον περιορισμένων δυσκολιών, έργο, που ο Σοβιετικός συνθέτης έγραψε ως δώρο για τα 19α γενέθλια του γιού του Μαξιμ, δεν προσφερόταν εύλογα για να αναδειχθούν οι τεράστιες (δεξιο)τεχνικές δυνατότητες και ο μεγάλος, λαμπερός ήχος της Ντόκου. Χωρίς να αποβεί σε βάρος του διαλόγου με την ορχήστρα, το στιβαρό της παίξιμο κράτησε την πρωτοκαθεδρία στο εναρκτήριο αλλά και στο καταληκτικό *allegro*, ενώ εξίσου εντυπωσίασε η εκφραστικότητά της στο αισθαντικό *andante*...

Στιγμιότυπο από το Γκαλά όπερας με κορυφαίους σολίστ του Θεάτρου Μαριίνσκυ της Αγίας Πετρούπολης («Αίθουσα Χρ. Λαμπράκης» Μεγάρου Μουσικής Αθηνών, 31/10): ο τενόρος Γεβγκένυ Ακίμοφ και η υψίφωνος Όλγκα Τριφόννοβα ερμηνεύουν το ντουέτο Ροδόλφου-Μιμής "O soave fanciulla" από την όπερα «Μποέμ» του Πουτσίνι, συνοδευόμενοι από την ΚΟΑ υπό τον Γκάβριελ Χαΐνε.

Κάπως παράδοξα, μικρότερη ικανοποίηση προσέφερε το γκαλά όπερας (και ολίγον χορού) που προσέφεραν κορυφαίοι σολίστ του Θεάτρου Μαριίνσκυ της Αγίας Πετρούπολης («Αίθουσα Χρ. Λαμπράκης» Μεγάρου Μουσικής Αθηνών, 31/10). Πολυδιαφημισμένο ως «φτιαγμένο από τον περίφημο μουσικό διευθυντή του θεάτρου Βάλερυ Γκέργκιεφ», το χορταστικής διάρκειας –αλλά μικρής πρωτοτυπίας– γκαλά άφησε γενικά άνισες εντυπώσεις, παρά κάποιες καλές στιγμές.

Τέσσερις γνωστοί τραγουδιστές (οι τενόροι Γεβγκένυ Ακίμοφ και Ντανιήλ Στόντα, η υψίφωνος Όλγκα Τριφόννοβα και η μεσόφωνος Έλενα Τσβέτκοβα) ερμήνευσαν δημοφιλείς οπερατικές άριες του ρωσικού και –κυρίως– ιταλικού ρεπερτορίου, ενώ προσφέρθηκαν ακόμη δύο οπερατικές εισαγωγές καθώς και δύο χορευτικές ανάπαυλες από τους σολίστ Σοφία Γκουμέροβα και Ίγκορ Κολμπ.

Τις ωραιότερες στιγμές χάρισαν αναμενόμενα οι λυρικές ρωσικές άριες από τον *Ευγένιο Ονιέγκιν* του Τσαϊκόφσκι και τις σπάνια παιζόμενες όπερες του Ρίμσκυ-Κόρσακωφ *Κόρη του Χιονιού* και *Μαγιάτικη Νύχτα*. Στο ιταλικό ρεπερτόριο έλαμψε κυρίως ο Ακίμοφ με το ηδύ, θερμό, μεσογειακό τίμπρο (έξοχος Δούκας της Μάντοβας, συγκινητικός Ροντόλφο από την *Μποέμ*), ενώ η έμπειρη Τριφόννοβα με φωνή γνήσιας λυρικής σοπράνο χάρισε ευγενές συναίσθημα σε ρόλους όπως η *Τζιλντα*, η *Μιμή*, η *Λαουρέττα*. Σκιά του νεαρού τενόρου, που είχε εντυπωσιάσει διεθνώς στο προ 15ετίας ξεκίνημά του, ο Στόντα δεν είχε να προσφέρει παρά ένα τραγούδι θαμπό και χωρίς χαρακτήρα, ενώ, παρά την πικάντικη παρουσία, η ασταθής κολορατούρα, η θολή άρθρωση και το όχι πάντα καλαίσθητο τραγούδι της Τσβέτκοβα δεν δικαίωσαν ρόλους όπως αυτούς της Ροζίνας ή του Μάφιο Ορσίνι, πολλώ δε μάλλον το τόσο γοητευτικό βαλς *Το φιλί* του Αρντίτι!

Από τα εκτός προγράμματος κομμάτια, το διεκπεραιωτικό, άκεφο *Μπρίντιζ* από την *Τραβιάτα* συμπλήρωσε ένα αχρείαστο και βαρύ για τη φωνή του Ακίμοφ *Nessun dorma* (από την πουτσίνεια *Τουραντό*), που ο άξιος τενόρος τραγούδησε... με παρτιτούρα!

Πολύ καλή ήταν η συμμετοχή της Κρατικής Ορχήστρας Αθηνών υπό τη σφριγηλή, θεατρική διεύθυνση του Αμερικανού –resident αρχιμουσικού του Μαριΐνσκυ– Γκάβριελ Χάινε, που έδειξε μεγάλη ικανότητα και σβέλτα αντανακλαστικά στη συνοδεία των τραγουδιστών.

Credit φωτογραφιών:

Χάρης Ακριβιάδης (Ρεσιτάλ Γεράκη/Παληού)

Studio Μωϋσιάδης (Γκαλά Μαριΐνσκυ)